

Nr 6.

Av herr **Sten**, om förberedelser till firande av representationsreformens etthundraårsjubileum.

Den svenska riksdagens femhundraårsjubileum firades 1935 bl. a. med utgivandet av ett vetenskapligt verk. Om ett drygt årtionde kan man fira hundraårsjubileet av representationsreformen. Frågan ställer sig då på vilket sätt detta skall ske. Om man skulle komma till den slutsatsen även denna gång att ett bokverk bör ingå i programmet är tiden inne att överväga detta. Det torde vara svårt att bedöma vilket värde det hade att så var fallet vid femhundraårsjubileet. Sannolikt skulle man komma till det resultatet att detta led hade det mest bestående värdet.

Att döma av behandlingen av de vid föregående riksdag väckta grundlagsmotionerna finns det ingen "risk" att tvåkammerssystemet icke upplever sin hundraårsdag. Och om så, trots allt icke skulle bli fallet, så blir ju då anledningen så mycket större att på lämpligt sätt hugfästa dess historia.

För att man skall ha ett år på sig att överväga huruvida ett bokverk bör ingå i jubileet och sedan ett årtionde för att utarbeta ett sådant, har saken förts på tal redan nu.

Ett uppslag att förverkliga vore att utge en koncentrerad krönika över tvåkammarriksdagens arbete och arbetsresultat under hundra år, en redovisning av dess insatser i vår samhällsutveckling under denna tid. Det finns naturligtvis åtskillig litteratur som belyser detta. Förmodligen rör det sig sålunda icke i så hög grad om forskning som om bearbetande av förefintligt material. Men om man tar tillräcklig tid på sig ges det ju även tid för kompletterande forskningsarbete.

Ett annat uppslag som förtjänar övervägas är att utge ett fullständigt porträtgalleri över tvåkammarriksdagens ledamöter under de hundra åren. I Svenskt porträtgalleri finns två delar över riksdagens kamrar under tiden 1867 till 1904. Sedan dess finns, så vitt motionären kan erinra sig, endast verk som utgivits vid särskilda tillfällen, t. ex. Sveriges styresmän 1937. Det lämpligaste vore måhända att utge en fortsättning av Svenskt porträtgalleris delar för riksdagens kamrar för tiden 1905—1966. Man kunde då t. ex. trycka om de tidigare delarna och i samband därmed dela de hundra åren mitt i tu.

En tredje sak tänker den nutida riksdagsmannen ofta på. I riksdagshuset finns dels talmansporträtt — tidigare hängda i kronologisk ord-

ning i stora galleriet, nu fördelade på även andra lokaler — dels porträtt av utskottsordförandena och dels porträttmedaljongerna från sekelskiftet. Dessa samlingar borde kompletteras med avbildningar av märkesmän som icke förekommer i dessa olika sammanhang. Om svårigheterna att få plats för dem skulle visa sig bli oöverstigliga — partilokalernas användning för ändamålet borde kunna övervägas — kunde saken åtminstone beaktas i den ifrågasatta riksdagskrönikan. På grund av att motionären icke har kännedom om någon förteckning över de porträtt som finns måste en exemplifiering förse med en reservation om att några av dem som nämnes kan finnas i utskottslokalerna. Det gäller, utom ett urval av de första, högermän sådana som Trygger, Magnusson i Tumhult, Magnusson i Skövde och Johansson i Fredrikslund, bondeförbundaren Olsson i Kullenbergstorp, K. G. Westman, Bramstorp och Gränebo, från den borgerliga vänstern Nils Edén, Carl Ekman, Raoul Hamilton och Andersson i Rasjön samt socialdemokrater sådana som P. Albin Hansson, Gustav Möller, Olof Olsson och Erik Fast. Några av de främsta bland dem som, utan att ha varit parti- eller utskottsordförande, skapat sig ett särskilt namn i riksdagens hävder, sådana som Adolf Hedin, P. P. Waldenström, Carl Lindhagen och Nils Wohlin, borde helst förekomma i riksdagshuset på samma sätt som Staaff, Branting och Lindman. Även andra tänkbara inslag i ett jubileumsfirande, t. ex. ett krönikespel, som började med några av de bekanta scenerna från striden omkring representationsreformen och som i fortsättningen behandlade några historiska episoder ur tvåkammarriksdagens historia, kan kräva en grundlig förberedelse.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen på lämpligt sätt går i författning om förberedelser till firande av representationsreformens ett-hundraårsjubileum.

Stockholm den 13 januari 1954.

H. Sten.
